

Länstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

2021-09-29

Diarienummer

7404-2021

1(3)

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
martin.widmark@regeringskansliet.se (kopia)

Yttrande över remiss om förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/841 (LULUCF) och förordning (EU) 2018/1999

Ert diarienummer: M2021/01391.

Länstyrelsen i Västerbottens län ställer sig i huvudsak positiv till remissens förslag om ändring av LULUCF¹-förordningen. Länstyrelsen har inte haft möjlighet att analysera remissens förslag i detalj, men vill lämna några övergripande synpunkter och uppmärksamma ett antal punkter som bör beaktas i den fortsatta beredningen.

Sammanfattningsvis anser Länstyrelsen att:

- Det är positivt med höjda ambitioner inom LULUCF, men vi ser allvarligt på att det finns brist på kunskaper för hur Sverige och Finlands skogsbruk bedrivs. Det viktigaste är att koldioxidutsläppen minskar kraftigt tillsammans med energibesparande åtgärder, inte att förlita sig på svensk skog som kolsänka.
- En fördjupad konsekvensanalys bör göras av vad förslagen betyder för Sverige på både nationell och regional nivå. Konsekvensanalysen bör bland annat inkluderas av hur jord- och skogsbruk påverkas samt hur dessa påverkar andra uppsatta mål som exempelvis livsmedelsproduktion.

Synpunkter på föreslagna förändringsändringar

Länstyrelsen anser att en djupare konsekvensanalys för Sverige av den föreslagna ökade nationella målsättningarna inom LULUCF behövs. I nuläget är det svårt att avgöra vad konsekvenserna av förslaget kan bli för andra uppsatta mål som exempelvis Sveriges klimatpolitiska mål samt uppdrag inom livsmedelsstrategi, jord- och skogsbruket. Men även den tydligare målsättning att öka träbygandet för att minska byggindustrins utsläpp och en ökad förekomst av cirkulär ekonomi kan komma att påverkas. För Västerbottens del kan en brist på kunskap om svenskt skogsbruk, och hur det bedrivs, hota jobb inom trävaruindustrin och annan sysselsättning i glesbygden som knyter an till detta.

¹ Land Use, Land Use Change and Forestry

Man måste även ta hänsyn till regionala skillnader i markförhållanden och i jord- och skogsbrukets utformning som gör att förutsättningarna för olika typer av åtgärder skiljer sig över landet, såväl som inom EU. Därför är det viktigt se till att ändringarna i förordningen inte försvårar för regional anpassning av åtgärder för ökad kolinlagring.

Målkonflikter

Åtgärder för ett ökat kolupptag inom LULUCF-sektorn kan ha både positiv och negativ påverkan med samhällsmål, men även ge möjligheter att uppnå synergier och hantering av målkonflikter. Detta gäller till exempel för biologisk mångfald, landsbygdsutveckling, klimatanpassning, skogsbruk och livsmedelsproduktion. En förväntad befolkningsökning i norra Sverige efter industrietableringar kan också bidra till målkonflikter, omfattningen av detta är dock svåra att förutse nu. Utifrån erfarenheter av det regionala klimatarbetet ser Länsstyrelsen att förtroendet och acceptansen för klimatarbetet i hög grad påverkas av hur väl andra samhällsmål hanteras vid genomförandet av klimatåtgärder. Här kan länsstyrelserna också med sin breda verksamhet bidra till att identifiera synergier utifrån regionala förutsättningar.

Jord- och skogsbrukets roll inom EU:s utsläppspolitik.

Kolbindning i biomassan kan vara ett komplement i arbetet med utsläppsminskningar men kan inte kompensera för utsläpp av fossilt kol. Inbindning av kol i marken är inte något som fortgår i all evighet, utan det är olika system som kommer till jämvikt mellan uppbyggnad och nedbrytning, förutom för våtmarker under torvbildningen. Förändring av odlingssystemet kan leda till frigörelse eller uppbyggnad av kol, beroende på hur input av kol skiljer sig i det nya odlingssätten jämfört med det pågående. Långsiktigheten i förändringen till nytt tillstånd kan röra sig om ett antal decennier. Därför är det riskfyllt att använda inlagring för att kompensera för att kunna fortsätta släppa ut fossilt kol.

Kolbindning inom jord- och skogsbruk ska därför ses som ett betydande bidrag till EU:s utsläppspolitik, men det kan aldrig vara huvudsyftet. Det finns andra sektorer där det är lättare att genomföra kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen och för att nå de uppsatta målen för EU exempelvis inom transport- och energisektorn.

Förutsättningar för regionalt anpassade åtgärder.

Regionala skillnader i markförhållanden och i jord- och skogsbrukets utformning gör att förutsättningarna för olika typer av åtgärder skiljer sig över landet, såväl som inom EU. Därför är det viktigt se till att ändringarna i förordningen inte försvårar för regional anpassning av åtgärder för ökad kolinlagring.

För att jord- och skogsbruket ska kunna bidra till en ökad kolinlagring behöver åtgärder för kolinlagring anpassas till affärsmodeller som ger incitament för de enskilda företagen. Till exempel behövs system för certifiering och rapportering som fungerar för åtgärder på gårdsnivå. Detta för att inte missgynna en produktion där odlingssystemet lett till en relativt hög kolmängd i marken och där det är svårt, eller kanske omöjligt att lagra in mer, om produktionen ska kunna fortsätta. Ett olyckligt utformat regelverk skulle kunna skapa incitament för att mindre lönsam jordbruksmark med höga biologiska värden planteras med skog för att öka inbindningen av kol. Länsstyrelsen Värmland har, i sitt yttrande över detta förslag, påpekat att det skulle förstärka en historisk utveckling med utfasning av jordbruksmark i skogsbygder samt göra det svårare för Jämtlands län att uppnå såväl miljömålen som livsmedelsstrategins mål. Detta gäller troligtvis även för Västerbottens län.

Osäkerhet med bristande mätmetoder

Det finns osäkerheter kring effekterna av LULUCF bidrag i förslaget och instämmer med förslaget att mätmetoderna måste förbättras. Inom både jordbruks- och skogssektorn kan effekterna bli olika om man ser till olika odlingstekniker, val av grödor samt avverkningsmetoder. Det finns även osäkerheter kring vilka nivåer av kol som finns i de svenska jordarna idag. Naturvårdsverket har i en tidigare skrivelse till regeringen (NV-00052-20) lyft både utmaningarna och vilka potentiella åtgärder som skulle kunna genomföras bland annat på sidan 14 – 15.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med klimatanpassningssamordnare Johanna Aeschbacher som föredragande. I handläggningen i övrigt deltog även: Lars Lustig, Länsråd, Lars Ericson, landsbygdsenheten och Mikael Bergström, stabsenheten samt medarbetare från verksamhetsområdet klimat- och energi med bland annat Lars Brännström, Tina Holmlund, Tobias Johansson och Hanna Sundén.

Denna handling har godkänds digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.